

Въ много села до прѣквитѣ сѣщо имало килийски или попски училища.

Вжтрѣшната наредба на тия училища навсѣкждѣ е била една и сѣща. Писачътъ на тия редове прѣди четиредесетъ години започна своето учение въ килийно училище. Той сега ще разкаже на любопитнитѣ си малки четци, що той е видѣлъ въ училището-килия.

На 1872 година азъ бѣхъ десетгодишенъ. Баща ми бѣ простъ, неграмотенъ човѣкъ. Ала той имаше братъ, който се бѣ училъ въ трѣвненското училище и бѣ станалъ попъ въ Трѣвна. Отъ брата си и отъ други грамотни хора баща ми бѣ разбралъ, че учението е полезно и добро нѣщо.

Единъ день той ми каза: Никола, хайде да те водя при „Даскала“. Това нѣкакъ ме стресна, защото бѣхъ чувалъ, че „даскалъ“ Ради бие дѣцата съ прѣтъ въ училището и ги кара да шиятъ и кърпятъ разни вълнени дрехи. Учителътъ въ нашето село бѣ куцъ човѣкъ, учеше дѣцата на черковно четмо и писмо, а въ сѣщото врѣме ги караше да кроятъ и шиятъ дрехи. По-голѣмия ми братъ вече ходѣше на училище и това ме окуражаваше. Вечерта майка ми свари едно мѣнче сливи и круши. На сутринята азъ прѣплѣщихъ торбичка съ хлѣбъ и лукъ, баща ми зѣ мѣнчето съ сваренитѣ круши, даде на мене единъ сумунъ хлѣбъ, една кърпа (червенъ пошъ) съ завързанъ въ едина му край грошъ пари. Баща ми съ патерицата напрѣдъ и азъ по него отидохме въ черковния дворъ. Черквата бѣ стара, низка въ земята, а на сѣверъ отъ нея стърчеше вето, дървено двуетажно здание. Изкачихме се по дървената стълба на сайванта. Тука имаше завързано съ вжже дървено